

به نام خدا

سرگذشت اراضی سوهان

عنوان	صفحه
۱- مقدمه	۲
۲- محدوده سابقه تاریخی	۲
۳- انواع مالکیت قدیمی	۳
۳-۱- اول، مالکیت اختصاصی	۳
۳-۲- ربع ملک در سوهان	۴
۳-۳- دوم، مالکیت خانوادگی	۵
۳-۴- سوم، مالکیت عمومی	۷
۴- ثبت اجباری طالقان ۱۳۴۲	۷
۵- ملی شدن زمین مرتع و موات	۱۱
۶- گسترش زمین های موات	۱۲
۷- مشکلات سد طالقان	۱۳
۸- سوهان کوچک!	۱۶
۹- مصوبه شورای عالی امنیت ملی سال ۱۳۹۴	۱۷
۱۰- چه باید کرد؟	۱۸

۱- مقدمه

روستای سوهان، در ۴ کیلومتری شمال تاج سد طالقان، ارتفاع ۲۰۵۰ متری از سطح دریا، قرار دارد. تحولات تاریخی معاصر، نشان می دهد که استفاده و تصرف اختصاصی انواع زمین های سوهان، توسط اهالی، بشدت در حال کم شدن است. به عبارتی، مالکیت سوهانی ها، نسبت به زمینهای پدري، در حال نابودی است.

لذا اگر برای حفظ اندک زمین های باقی مانده آباء و اجدادی، به طور جدی، از روش بهره برداری فردی به سمت تجميع زمینها و عمران و آبادی گروهی، مثل شرکت تعاونی عمران روستایی، حرکت نشود،

بقیه زمین های دیم نیز، بتدریج از ملکیت شخصی، خارج شده و با تثبیت و صدور اسناد مالکیت دولتی و بعد از چندی، به ادعای ضرورت احیاء و عمران مناطق مذکور، اراضی سوهان، به اشخاص ثالث واگذار میشود و آن زمان، سرانجام خوبی، در انتظار منافع عمومی طالقانی ها، نخواهد بود!

توجه:

در خصوص اسامی و اطلاعات بیان شده در این مقاله، خواهشمند است هر گونه راهنمایی را جهت اصلاح، از طریق واتس آپ و شماره تلفن همراه ۰۹۱۲۱۷۸۳۰۱۱ ارشاد فرمایند. با تشکر، حسین زینعلی

۲- محدوده سابقه تاریخی

به موجب سند قدیمی، ۹۱۴ هجری قمری، از طرف خان احمد گیلانی (معاصر اوایل سلطنت شاه اسماعیل اول صفوی)، از پادشاهان سلسله کیانی، در باره حدود روستای سوهان، صرف نظر از علت آن، آمده است:

«نواب ایشان در حال صحت و کمال عقل و حواس و جواز تصرفات شرعیه و تملکات ملکیه کل ششدانگ از قریه‌ی سوهان من اعمال طالقان که عبارت از مجموع تمام کامل شایع است از قریه‌ی مزبوره که ملک موروثی خدام ایشان است المحاذة برود خانه‌ی شاهرود قبلتا و با ملاک قریه‌ی دنبلی شرقیا و بسرجبل ملخانی بحریا و باراضی تکیه‌ی کروود (کشرود) غربیا بل مستغنيا عن التحديد لغات الشهرة و نهائة التوضیح فی محلها»

طبق سند تاریخی فوق، حدود روستای سوهان در آن زمان، از جنوب به رودخانه شاهرود، از شرق به زمین های روستای دنبلی (دنبلید) و از شمال به سر کوه های دره مالخانی دنبلید و از غرب به اراضی تکیه کشرود (ارضی روستای کش)، اعلام شده است.

به طور تقریبی، مساحت محدوده فوق، بر اساس خط یال کوه ها و در مسیر دره ها به سمت رودخانه شاهرود، به عرض تقریبی ۳/۵ و طول حدود ۱۲ کیلومتر، بیش از ۴۰ کیلومتر مربع، و اراضی آن، در حدود ۴۰۰۰ هکتار، معادل ۴۰/۰۰۰/۰۰۰ متر مربع، برآورد شده است. مساحت فوق بعدها، تغییر کرده است.

۳- انواع مالکیت قدیمی

ارضی و مراتع سوهان، در قدیم، شامل سه نوع مالکیت، بوده است. ۱- مالکیت اختصاصی (ارضی آبیزار و دمیزار)، ۲- مالکیت خانوادگی (علف چین) و ۳- مالکیت عمومی (علف چر)، که شامل انواع زمین و مراتع و عرصه عمومی و خانوادگی و شخصی و ... و لکن در ملکیت و تصرف اختصاصی اهالی روستای سوهان بوده است.

۱-۳- مالکیت اختصاصی

حدود یک پنجم از کل اراضی، شامل تمامی زمین های مسکونی و مزروعی سوهان شامل: خانه ها، مستحدثات روستایی، باغات، زمین آبی زار، دمیزار (دیم) که از کنار رودخانه شاهرود تا اطراف و بالای روستا و تا ارتفاع ۲۳۰۰ متر، توسط اهالی زحمت کش قدیمی، زیر کشت و زرع و استفاده مستقیم و تصرف مالکانه شخصی ایشان بوده است.

بخشی از زمین های فوق، اراضی دیمی بوده که سابقه کشت داشته و لکن بعدها، فقط از علوفه طبیعی (خودرو) زمین، توسط مالکین، بعنوان عرصه علف چین، مورد استفاده بوده است.

بعد از سالها، هنوز آثار کرت بندی، آماده سازی برای کشت دیم، سنگ چین و مرز احداثی بین زمین ها،

در این اراضی، قابل مشاهده می‌باشد. هر چند بسیاری از آنها، به حال خود رها شده است و به دلیل سیلاب بهاره، رشد گیاهان وحشی و آثار تصرفات مالکانه قدیمی، در حال از بین رفتن می‌باشد.

۳-۲ ربع ملک در سوهان

از قدیم، برای نشان دادن میزان مالکیت زمین های اختصاصی خرده مالکان سوهانی، اعم از آبی زار و دمی زار، بر اساس حق آبه اهالی از منابع آبی کشاورزی، از اصطلاح «ربع ملک» استفاده شده است.

هر ربع ملک، شامل یک یا چند قطعه زمین در مساحت ها و مزارع مختلف، می باشد. در گذشته، هر گونه معامله زمین، به همراه حق آبه، با عنوان «ربع ملک» انجام می‌گردید که اسناد زیادی در این خصوص، وجود دارد.

مالکین اراضی سوهان (۴۳۴ ربع ملک)، هر کدام، یک یا چند یا بخشی از یک ربع ملک، با حق آبه از منابع آبی، یک یا چند قطعه زمین یا باغ خود را، در مزارع تحت پوشش انهار مربوطه، آبیاری می کنند. در سالهای اخیر، با رواج اسناد مالکیت رسمی (اعلام شماره پلاک فرعی و اصلی ثبتی)، خرید و فروش برخی زمینها، بدون حق آبه مربوطه، و نیز حق آبه «ربع ملک» بدون تخصیص همه زمین های صاحب حق آبه، انجام میشود.

منابع آبی سوهان، شامل آب شرب، از محل چشمه حیدر، ۸ کیلومتری کوه های شمال غربی، تامین میگردد. آب کشاورزی از ۴ منبع اصلی: (۱) آب ده، از هفت چشمه (۲) آب دره میان راه (۳) آب چشمه بور دشت و (۴) آب دره جوبن، که طبق تقسیم بندی بر اساس میزان مالکیت ربع ملک و سازماندهی در سیستم زیوار، چنگه و ربع، برای اراضی قابل کشت، استفاده میشود و بقیه منابع آبی کوه های سوهان، به دره های اطراف جاری می باشد.

این سیستم، بر مبنای ساعت و زمان استفاده از ۴ منبع آبی فوق میباید و اشاره به مساحت دقیق زمین، ندارد.

لذا هر شبانه روز به سه زیوار و هر زیوار به ۴ چنگه و هر چنگه به ۴ ربع و ...، تقسیم می شود. مدت زمانی یک ربع ملک، معادل نیم ساعت استفاده مستقیم از منبع آبی می باشد.

در سال های اخیر از سه دوره زمانی، زیوار صبح، از ساعت ۶ صبح تا ساعت ۱۳ (۱ بعد از ظهر) و زیوار عصر از ساعت ۱۳ تا ۲۰ (۸ شب) و زیوار شب از ساعت ۸ شب تا ساعت ۶ صبح روز بعد، و البته با چرخش دوره ها به ترتیب به همان صورت قدیم، استفاده میشود.

در حال حاضر، چرخش نوبت آب در ۳۰ زیوار، انجام میشود که دوره آن، ده روز می باشد. در هر زیوار، یک نفر به عنوان سر زیوار انتخاب میشود، و مسئول هماهنگی تقسیم سهم آب، بین شرکای یک زیوار، معادل ۱۶ ربع ملک، و دوره آبیاری نیز، از خرداد تا شهریور هر سال، می باشد.

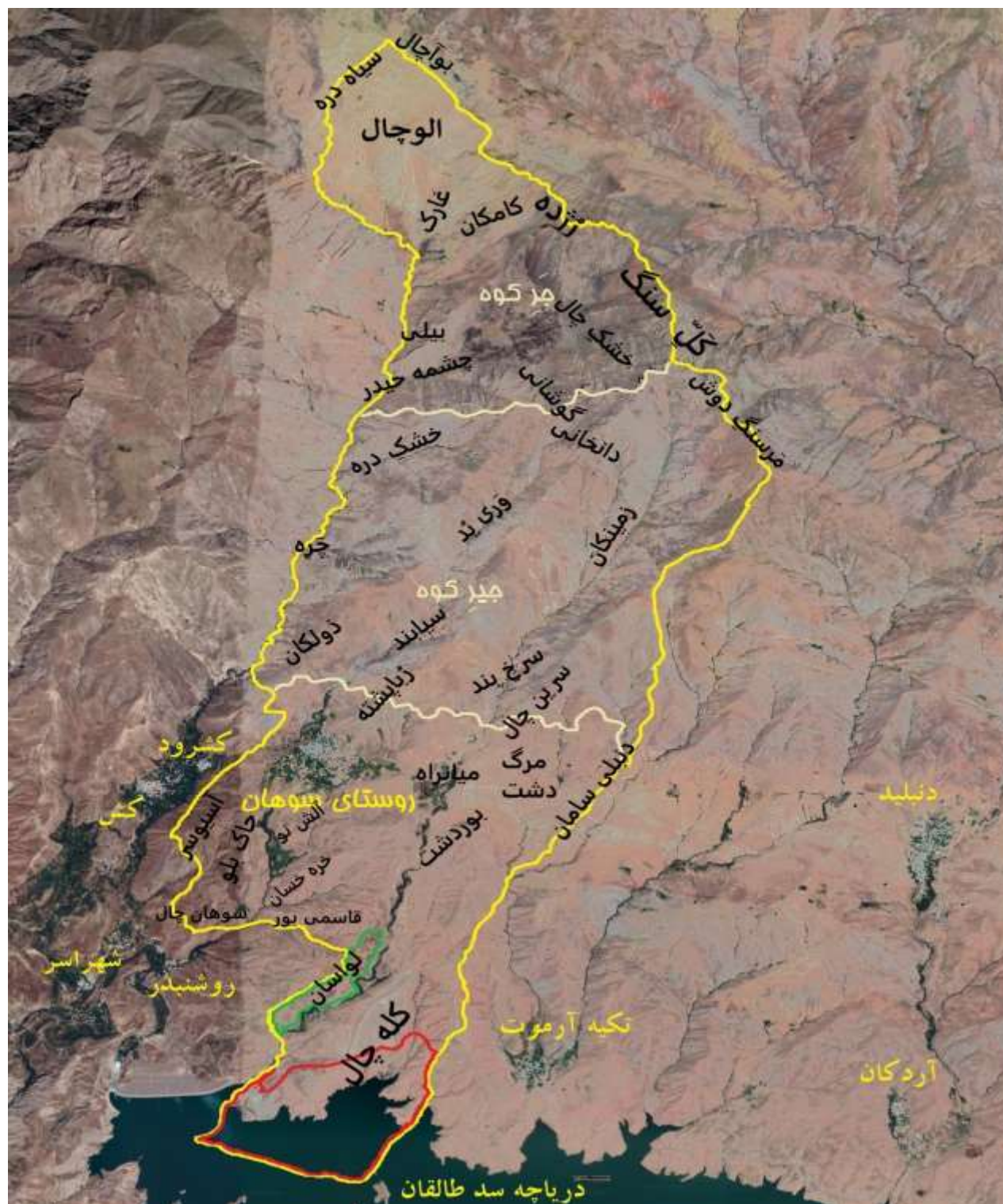
۳-۳- مالکیت خانوادگی

در حدود دو پنجم از کل مساحت اراضی سوهان، شامل عرصه مراتع کوه های نزدیک روستا، موسوم به جیرکوه، میباشد.

از تپه های شمالی تا کوهستان مَرَسَنگَدُوش، کلسنگ شرقی، دانه خانی، خشکه دره و چره، آبشار بزرگ سوهان، که بین خانواده ها، برای بهره برداری مستقیم، تقسیم شده بود.

هر خانواده، اغلب در بهار، فقط حق چیدن علوفه کوهستان، از محدوده خانوادگی خود را داشته و در غیر آن، عرصه عمومی بوده است.

محدوده تقریبی مراتع و اراضی (قدیمی و فعلی) روستای سوهان، نقشه گوگل

خط زرد، محدوده قدیمی سوهان، در حدود ۳۰۰۰ هکتار، مرز ترسیمی، تقریبی و غیر رسمی است.
خط قرمز، محدوده حریم و تغییرات بعد از احداث سد و دریاچه، حدود ۱۵۰ هکتار
خط سبز، مزرعه لواسان.
مساحت اراضی باقیمانده سوهان، حدود ۴۰۰ هکتار

۳-۴- مالکیت عمومی

شامل بقیه مراتع کوهستانی بالاتر، موسوم به جرکوه، از کلسنگ به سمت خشکه چال، رژده، کامکان، الهوچال، یُبرسَره، سیاه دره و بوآچال (در اجاره سوهانیها) بوده است که طبق یک تقسیم قدیمی، برای استفاده از گله های گوسفند و ...، مورد استفاده عموم، معمولاً توافق با چوپانان در ابتدای سال و قرار داشته است. در برخی مواقع، برخی از مناطق کوهستان، به صورت علف چین نیز، قابل واگذاری و بهره برداری بوده است.

۴- ثبت اجباری طالقان ۱۳۴۲

در زمان اجباری شدن قانون ثبت اسناد و املاک در طالقان، برای اراضی فعلی روستای سوهان، پلاک ۱۳۵ اصلی ثبت طالقان، اختصاص داده شد. البته اراضی و مراتع سوهان تا آن زمان، در حدود چهار/پنجم محدوده تاریخی سند خان احمد گیلانی بوده است.

زیرا بخشی از اراضی جنوبی بالای رودخانه شاهرود، شامل محدوده روستای روشنبدر، با پلاک ثبتی ۱۳۸ اصلی و نیز برای مزرعه سوهان چال و پیری لنگه در جنوب سوهان و بالای روستای روشنبدر، پلاک ثبتی ۱۴۱ اصلی طالقان، تعیین گردید.

هم چنین، اراضی تپه بزرگ و حاصلخیز لوآسان، (پلاک ثبتی ۱۳۶ اصلی طالقان) از طرف سوهانی ها، جهت تامین مخارج عاشورای حسینی ع، در اختیار اهالی محترم روستای کشرود واگذار شده بود.

لذا در زمان ثبت عمومی سال ۱۳۴۲، مجموع تقریبی مساحت مراتع و اراضی کشاورزی فعلی روستای سوهان، پلاک اصلی ۱۳۵ ثبت طالقان، در حدود ۳۰۰۰ هکتار برآورد شده است.

در آن زمان، برای انواع قطعات اراضی مسکونی، باغات، زمین های آبی زار و بقیه اراضی دمیزار، در حدود ۳۶۵۰ فقره اظهارنامه و تعیین پلاک فرعی، اقدام گردید.

برای سایر خانه ها، باغات و زمین های آبی زارها و مقدار کمی از دمی زارها، عملیات تنظیم صورت جلسات تحدید حدود و انتشار آگهی و صدور سند مالکیت، ادامه دارد.

لکن برای زمین های دیم اطراف روستای سوهان، متأسفانه به دلیل رها کردن عرصه ها و عدم بهره برداری، بسیاری از افراد سوهانی، اسم مزارع قدیمی و حتی محل زمین های پدری خود را، فراموش کرده اند و برای رفتن به این زمینها، نیاز به راهنمایی و حضور برخی اهالی مطلع می باشد.

جهت یادآوری زحمات سوهانیان قدیم، که با سرسختی، از اراضی میراث آباء و اجدادی خویش، حفاظت میکردند، اسم مزارعی که برای آنها، قطعات پلاک فرعی ثبتی، تعیین شده است، بازخوانی میگردد.

اهمیت مسئله در این است که، در زمان توزیع اظهارنامه های ثبتی، ماموران ثبت طالقان، به همراه کدخدا و بزرگان محلی، با بازدید مستقیم از زمین ها، طبق موازین قانونی همان زمان نیز، برای زمین های موات و رها شده، حاضر به قبول تخصیص پلاک فرعی نبوده اند.

لذا داشتن پلاک فرعی ثبتی، به دلیل وضعیت زیر کشت بودن اراضی دیم آن زمان، نشان دهنده موات بودن و دایر بودن زمین های مذکور و اماره قطعی سابقه احیاء و عمران و مالکیت اختصاصی، می باشد.

از حدود ۳۶۵۰ پلاک فرعی از پلاک ۱۳۵ اصلی سوهان، در حدود ۳۰۰ قطعه، زمین های با ابنیه، عمارت و طویله و باغات و مزرعه آبی زار، داخل محدوده مسکونی بسیار قدیمی روستا، بوده است.

بقیه قطعات فرعی، بعنوان باغ یا زمین آبی زار و بیشتر زمین دیمی زار، در اراضی و مزارع اصلی روستای سوهان اعلام شده است که حسب دفتر اظهارنامه ثبتی، شامل عناوین زیر می باشد:

بُن دشت، حدود ۲۸۰ قطعه. چاک بلو، حدود ۲۵۵ قطعه.

آسیاب سر، حدود ۵۵ قطعه. جو بُن، حدود ۸۰ قطعه.

آلش نو، حدود ۱۰۰ قطعه. آن دست، حدود ۲۴۰ قطعه.

باغ کو، حدود ۱۲۰ قطعه. خرمنان، حدود ۷۰ قطعه.

نوگل، حدود ۷۵ قطعه. گم باکول، حدود ۱۴۰ قطعه.

آرمت لو، حدود ۱۰۰ قطعه. پنبه جارك (مرگ دشت)، حدود ۵۰ قطعه.

جیرین چال (مرگ دشت)، حدود ۵۰ قطعه. دنبلی سامان، حدود ۷۰ قطعه.

رُبار سنگ (مرگ دشت)، حدود ۶۵ قطعه. سنگ چالک (مرگ دشت)، حدود ۴۵ قطعه.

سنه دیمان (مرگ دشت)، حدود ۹۰ قطعه. مرگ دشت چال، حدود ۵۵ قطعه.

آفتابی دیم، حدود ۱۰ قطعه. سرین چال، حدود ۵۵ قطعه. بوری دیم (مرگ دشت)، حدود ۶۰ قطعه.

نودیمان، حدود ۳۰ قطعه. گل چال، حدود ۴۰ قطعه. رُبا پُشته، حدود ۳۰ قطعه.

چال چالکان، حدود ۲۵ قطعه. ذولکان، حدود ۶۰ قطعه. مگس لان، حدود ۷۰ قطعه.

مساحت تقریبی بیشتر قطعات فوق، بر اساس چند من بذر افشان (اغلب گندم) برای کشت در زمین، اعلام شده است. مقدار هر من بذرافشان، بین ۱۵۰ تا ۲۰۰ متر مربع، قابل تطبیق است.

متوسط مساحت زمین های آبیزار سوهان حدود ۵۰۰ متر مربع، و زمین های دیم حدود ۱۲۰۰ متر مربع میباشد که به دلیل موقعیت و شیب کوهستانی، به صورت کرت بندی و برای کشت و زرع، با استفاده از ماشین های کشاورزی و به صورت نوین، مناسب نیست.

هم چنین، به دلیل تقسیم زیاد زمین ها، بین وراث هر خانواده، به قطعات کوچک، تبدیل شده است، لذا هزینه نگهداری و کشت و زرع فردی زمین های تکه تکه شده، به شیوه سنتی، مقرون به صرفه نیست.

۵- ملی شدن زمین مرتع و موات

طبق آگهی اعلام منابع ملی سال ۱۳۶۸، مراتع و اراضی ملی در پلاک ۱۳۵ اصلی سوهان، با حدود تعریف شده در آگهی مربوطه، به میزان ۲۰/۰۵۷/۵۴۰ متر مربع، معادل ۲۰۰۶ هکتار و مستثنیات آن (زمین های زیر کشت و صاحب اعیانی و ...) به میزان ۵/۹۱۳/۷۵۰ متر مربع، معادل ۵۹۱ هکتار، اعلام شده است.

لکن به دلیل مهاجرت گسترده اهالی و شناور شدن جمعیت سوهان، کم شدن گله های دام و مزارع زیر کشت، استفاده مستقیم از اراضی مختلف، کاهش یافته است.

بعلاوه تقلیل نزولات آسمانی و کم شدن رطوبت زمینها، مزارع دیم کمتری، به زیر کشت رفته است و بسیاری از زمین های دورتر از روستا، متروکه و رها گردید.

لذا مساحت تقریبی مراتع و زمین های رها شده شمال روستا، نزدیک به سه چهارم از کل اراضی سوهان، در حدود ۲۳۰۰ هکتار، با اجرای قانون ملی شدن منابع طبیعی، از مالکیت عرفی اهالی، خارج شده است. که با کسر آن، مساحت اراضی آبی زار و دیمزار باقی مانده در شرق و جنوب روستا، در حدود ۷۰۰ هکتار، برآورد شده است.

اختلاف مساحت زمین مستثنیات آگهی مذکور به میزان ۵۹۱ هکتار با برآورد ۷۰۰ هکتار فوق، به دلیل نوع تشخیص در اراضی شرقی و شمالی سوهان، قابل توجیه است.

۶- گسترش زمین های موات

با احداث سد طالقان و سپس مصوبه سال ۱۳۹۴ شورای عالی امنیت ملی، از طرف ادارات حکومتی، شناسائی زمین های رها شده و اعلام موات بودن و تثبیت مالکیت دولتی بر آنها و اعمال سختگیرانه برای جلوگیری از هر گونه تغییر در روستاهای اطراف سد، توسط حکومت مرکزی، بیشتر شده است.

زیرا با رها شدن کشت و زرع در اراضی بائر، رشد گیاهان وحشی مثل گون و ... تبدیل به زمین متروکه، میگردد و ادارات دولتی، به جای کمک برای رونق مجدد کشت و زرع در شرایط جدید، لکن در تلاش برای اعلام زمینهای رها شده، بعنوان موات و تثبیت مالکیت دولت در آنها، همواره در حال اقدام هستند.

لذا در مناطق مختلف شمالی روستای سوهان، شامل زولکان، روباپشته، رونا، خوندرك، تیغ پله، تا اراضی شرقی تر در مناطق سرین چال، ربار سنگ، مرگ دشت و دنبلی سامان و ... زمین های زیادی، به صورت موات و منابع ملی ادعا شده و پرونده های زیادی، علیه متصرفین در مراجع مختلف، تشکیل شده است.

مالکین زمینها، با توجه به سابقه کشت دیم، آثار به جامانده و بقایای ریشه های پوسیده کشت در لایه های خاک و سوابق اعمال مالکیت در زمین های مذکور، نسبت به آگاهی منابع طبیعی، اعتراض کردند و با تشکیل پرونده و مکان یابی و تعیین نقاط شاخص و نقشه کشی مزارع قدیمی، اقدامات اولیه، انجام گردید. لکن به جهت تحمیل هزینه های پیگیری و مشکلات متعارف در رسیدگی اداری و ... گفته میشود، بسیاری از شکایت ها، پیگیری نشده است و اغلب به این دلیل، مردود اعلام شده است. برخی نیز، موفق بوده اند.

۷ - مشکلات سد طالقان

هر چند احداث سد طالقان، برای مناطق دیگر کشور، موهبت الهی و در حکم ذخیره استراتژیک منابع آبی پایتخت و ... میباشد و لکن، برای اهالی طالقان در اطراف دریاچه سد، مصیبت عظمی و برای روستای سوهان، در حکم نابودی زمین های جنوبی ایشان بوده است.

زیرا بهترین زمین منطقه کله چال، به شرح ذیل، از امکان استفاده زراعی و مالکانه اهالی، خارج شده است:

* با شروع عملیات اصلی احداث سد، و ایجاد کارگاه توسط پیمانکار و تردد ماشین آلات سنگین و احداث راه های دسترسی، بخش جنوبی و مرکزی منطقه کله چال، بشدت تخریب و از وضعیت اراضی کشاورزی، خارج شد.

* با اتمام آب گیری دریاچه، اراضی زمین های لات کنار رودخانه از کله چال، رزان و قَرُول خان و ...، به دلیل واقع شدن در محدوده عمیق دریاچه پشت تاج سد، که سمت شمالی آن، در اراضی سوهان میباشد، محدوده زیادی، گفته میشود، نزدیک به ۵۰ هکتار، به زیر آب رفته است.

* با اعمال، حریم های ۱۵۰ متر و ۵۰۰ متر و ... بالاتر از خط تراز حد نهایی آب دریاچه، جابجائی پایه ها و کشیدن فنس و، قسمت های بیشتری از اراضی، در حدود ۵۰ هکتار، از مالکیت اختصاصی اهالی خارج شده است.

تاسیسات کارگاه احداث تاج سد طالقان، اراضی کله چال سوهان

* بقیه اراضی جنوب کله چال، به دلیل برداشتن لایه خاک ارزشمند قدیمی منطقه، (حاصل میلیون ها سال تغییرات اکوسیستمی زمین ریختی) می باشد،

جهت استفاده زیان بار از معدن شن و ماسه برای ساخت سد و با بهم زدن وضعیت طبیعی تپه های کله چال، معطل بزرگی، در نحوه پیاده سازی، مالکیت قدیمی، ایجاد شده است.

که حسب برآورد تقریبی، در حدود ۳۰ هکتار، به این صورت، از امکان زراعت و کشاورزی خارج شده و به دلیل موقعیت بسیار عالی و چشم انداز مستقیم بر دریاچه سد طالقان، بدون شک، در معرض چشم داشت ... می باشد.

تغییر وضعیت (بعد از استفاده پیمانکار سد) مزرعه کله چال سوهان

* احداث جاده دسترسی به سد (مسیر پائین طالقان) مساحت ناشی از عرض جاده و حریم، به میزان ۲۰ متر، در طول حدود ۵ کیلومتری مسیر عبوری از اراضی منطقه کله چال روستای سوهان، نزدیک به ۱۰ هکتار نیز، به این صورت، از بین رفته است.

لذا بخش اصلی اراضی دیم کشاورزی منطقه کله چال سوهان، نزدیک به ۱۵۰ هکتار، تمامی اراضی جنوبی سوهان، در جنوب و دو طرف جاده فعلی پائین طالقان تا رودخانه شاهرود،

به دلیل احداث سد طالقان، از قابلیت کشت و زرع قدیمی، خارج شده و مشکلات زیادی، برای مالکین زمینها بوجود آمده است.

بعلاوه صرف نظر از شیوه مبهم، تملیک اراضی زیر آب رفته، در خصوص بقیه اراضی کله چال، از طرف شورای اسلامی سوهان و مالکین منطقه، اعتراضات زیادی به مجری سد و سازمان آب و، انجام شده است که بسیاری از پرونده های مطروحه، تعیین تکلیف نشده و رضایت مالکین، کسب نشده است.

فنس کشی دور دریاچه، اعمال محدودیت در اراضی روستای سوهان

۸- سوهان کوچک!

در وضعیت فعلی، محدوده کوچکی از سوهان قدیم، شامل زمین ها و باغات اطراف روستا و مزارع جنوبی، بن دشت، آسیوسر، چاک بلو تا سوهان چال و آن دست تا آتش نو، خره خسان، جوبن و ... و اراضی شرقی، شامل نوگل و گمباکول، میان راه، بوردشت، تخت چال، مرگ دشت بزرگ، ملایی دیم، آرمت لو،

کله چال شمالی و ... در حدود ۴۰۰ هکتار، از مجموع نزدیک به ۴۰۰۰ هکتار اراضی و مراتع قدیمی، در حدود یک دهم، برای امکان استفاده اختصاصی اهالی سوهان، باقی مانده است و شاید کمتر!

عرصه های باقی مانده نیز، با تمسک به اموری مثل: شیب برخی مناطق و موقعیت خاص تپه ها، سنگ لایخ بودن، رویش گیاهان وحشی، رها شدن بیش از ۵ سال و ... هر از چندگاهی، با احداث بلوک های سیمانی و لابد ادعای ملی شدن زمین های باقی مانده اراضی سوهان، به فراوانی، در کنار جاده ورودی و حتی تا نزدیکی مستحذات روستایی، مشاهده میشود که نشانه فشار بیشتر ادارات مربوطه بر تثبیت مالکیت دولتی بر اراضی و هجمه به مالکیت خصوصی اهالی روستای سوهان می باشد.

۹- مصوبه شورای عالی امنیت ملی سال ۱۳۹۴

در طرح سامان بخشی حوزه آبریز دریاچه سد طالقان، در اجرای مصوبه ۱۳۹۴ فوق، بخش غربی اراضی باقی مانده روستای سوهان، خارج از حوزه آبریز سد طالقان، اعلام شده است و لکن چون بخش شرقی آن، داخل در طرح است، علی القاعده، مشمول مشکلات و ممنوعیت های طرح مذکور می باشد.

بعلاوه، به ادعای حفظ امنیت آب سد طالقان، از سدهای اصلی حافظ منطقه مرکزی کشور، ضوابط بسیار سخت گیرانه ای، برای انواع کاربری پهنه های اراضی روستاهای اطراف، تصویب و به اجرا گذاشته شده است و اعلام شده که با جدیت کامل، توسط دستگاه های حکومتی، اعمال خواهد شد.

هم زمان، در اجرای آراء قطعی مراجع قضائی و ادعای جلوگیری از هر گونه ساخت و ساز بدون مجوز، جهت جلوگیری از تغییر کاربری اراضی کشاورزی، تخریب ابنیه و اعیانی در باغات و مزارع طالقان، اخبار زیادی در رسانه های گروهی، انتشار یافته و هر گونه احداث بنا در خارج از طرح هادی قدیمی روستاها، ممنوع است.

لذا، استمرار وضع موجود و قبول انواع مشکلات زراعت و باغ داری سنتی، که نتیجه طبیعی آن، پیش گیری از رونق محلی و رها کردن بیشتر زمین ها و کاهش جمعیت و ... به عبارتی مرگ تدریجی ساختار قدیمی!، تنها توصیه عملی یا امکان اجرایی برای اهالی طالقان، باقی مانده که موجب اعتراض شدید، شده است.

از طرف دیگر، درخواست اصلاح طرح هادی بافت مسکونی، جهت منطقی شدن محدوده سکونت گاهی (حدود ۵۰۰ واحد ابنیه دارای انشعابات)، جهت مدیریت جمعیت روستای سوهان، تاکنون، تأیید نشده است و مجوز تاسیس اعیانی های جدید برای دامداری نوین یا مجتمع صنعتی یا خدماتی کشاورزی و ... داده نخواهد شد.

در حالیکه، حسب اصول عدالت اجتماعی و تکلیف دولت کریمه، برای توجیه اعمال محدودیت های فوق، در قبال مزایای بیشمار سد طالقان برای حکومت مرکزی، می بایست ما به ازای حقوق آباء و اجدادی اهالی طالقان، به نحو شایسته، پرداخت و تامین شود و بعد نسبت به سلب حقوق مکتسبه آنها، اقدام گردد.

لکن چه از ابتدای تملک اراضی و چه بعدها و تاکنون، هیچ کدام از دستگاه های مسئول، حاضر به پرداخت حقوق کامل اهالی نبوده اند و چنین امری را، وظایف دیگر نهادها و ارگانها، می دانند و لذا در قبال اعمال قدرت حاکمیت مرکزی، صدای تظلم خواهی اهالی روستاهای طالقان، تاکنون، ره به جایی نبرده است!

۱۰ - چه باید کرد؟

مساحت انواع اراضی و مراتع، تصرفی اختصاصی، خانوادگی و عمومی، اهالی روستای سوهان، به ارث رسیده از آباء و اجداد خویش، بشرح سند خان احمد گیلانی ۹۱۴ هجری قمری، و با توجه به جدول تحولات تاریخی، به کمترین میزان، کاهش یافته است.

عرصه های باقی مانده نیز، به دلیل انواع بخش نامه ها و ضوابط محدودیت استفاده از زمین و حسب مصوبه شورای عالی امنیت ملی و طرح انتشار یافته بعنوان حوزه آبریز سد طالقان، در معرض سلب و کاهش شدید

حقوق مالکانه اهالی میباید و معلوم نیست، سرنوشت زمین های باقی مانده، تا ۵ سال دیگر، چه خواهد بود!

جدول کاهش تدریجی اراضی اختصاصی اهالی سوهان

مساحت به متر	مساحت به هکتار	اراضی اختصاصی، در موعد زمانی
۴۰/۰۰۰/۰۰۰	۴/۰۰۰	سند ۹۱۴ خان احمد گیلانی
۳۰/۰۰۰/۰۰۰	۳/۰۰۰	ابتدای دهه ۴۰ شمسی
۵/۹۱۳/۷۵۰	۵۹۱	آگهی منابع ملی ۱۳۶۸
۴/۰۰۰/۰۰۰	۴۰۰	بعد از احداث سد طالقان ۱۳۹۹
؟	؟	سال ۱۴۰۵ شمسی!

با ادامه وضع مذکور، تذکرات قبلی دلسوزان و متخصصان مطلع که در مقابله با مشکلات مذکور، فقط تلاش فردی، اغلب چاره ساز نیست، توسط هم ولایتی ها، به صورت جدی، مورد توجه قرار نگرفت.

لذا چاره کار، برای حفظ اندک زمین های باقی مانده و ...، گذر از دیدگاه های فردی قدیمی و رسیدن به همکاری گروهی از زمین های کوچک تا مزرعه یکپارچه و بلکه مناطق اصلی و حتی کل روستا، میباید.

این امر از طریق، آمایش دقیق زمین های باقی مانده، تغییر نحوه استفاده از منابع آبی، امکان سنجی امروزی مزیت ها و قابلیت های فعلی اراضی با توجه به آخرین فن آوری های قابل استفاده، قابل پیاده سازی است.

و برای افزایش قدرت چانه زنی و پی گیری مطالبات به حق اهالی، بهتر است، با تغییر دیدگاه های سنتی، از طرف شوراهای روستاهای همجوار، با واقع بینی مزایای اتحاد اهالی روستاهای طالقان، نسبت به ارائه طرح های عمران مشترک و استفاده جمعی از منابع موجود، برنامه ریزی و اقدام گردد.

بعلاوه تجربه شرکت تعاونی عمران سوهان، تاسیس ۱۳۹۴، و نتایج اقدامات برخی اهالی در سال های اخیر و نیز فعالیت شورا و دهیار، نسبت به کشت دیم در برخی از زمین های منطقه، هرچند کاری بسیار شایسته میباید، لکن مشکلات مربوطه، نشان میدهد که شیوه های قبلی، در دوره حاضر، ناکافی می باشد.

به هر حال، تعداد خیلی کمی از مالکین، توانائی مالی و امکانات لازمه (وقت، آگاهی و قابلیت فردی) برای حفظ و حراست و کشت و کاربری مجاز، در زمین های باقی مانده خویش را دارند.

از طرف دولت مرکزی، به خصوص در وضعیت نابسامان و تحریمی فعلی، نه تنها هیچ گونه کمک مستقیم مالی، برای رشد و توسعه زمین های کشاورزی به عمل نمیآید و بلکه هر از چند گاهی، با تمسک به قانون حفظ اراضی کشاورزی و ... اندک علاقه و سرمایه گذاری مالکان بومی برای نگهداری باغات و زمین ها، به بهانه ساخت انباری و ... بدون اخذ مجوز، مورد هجوم و تخریب قرار میگیرد.

در عوض با تعیین انواع جرایم برای بخشش تخلفات ادعایی و اخذ عوارض برای تجویز ممنوعیت های خودساخته، در مسیر اخذ درآمد برای دولت و تحمیل فشار بیشتر بر اهالی طالقان میباشند.

لذا در مقابله با مشکلات فعلی و هجوم دستگاه های مختلف برای سلب مالکیت اهالی یا ایجاد موانع مختلف، نیاز به تغییر ذهنیت طالقانی ها و آمادگی برای قبول تجمیع فعالیت ها و هم افزایی امکانات فردی میباشد.

و البته هر گونه اقدام جهت یکپارچه کردن زمین های باقی مانده (به خصوص دیم) و ایجاد زمینه فعالیت مشترک مجاز، اعم از شرکت تعاونی عمران روستایی، برای تمامی زمین ها یا پروژه خاص مزارع کوچکتر و یا چند منطقه نزدیک به هم و حتی شروع به همکاری جدی و مستقیم بین روستاهای همجوار، برای ارتقاء سطح استفاده از قابلیت های موجود در اراضی روستایی در طالقان، بهترین راه کار عملی میباشد.

سال ۱۳۹۷ روستای سوهان

همیاری جمعی برای احداث جاده، سال ۱۳۴۹

ید الله مع الجماعة

حسین زینعلی - ۰۹۱۲۱۷۸۳۰۱۱